

Olimpiada interdisciplinară **CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ**
(Limba și Literatura Română și Religie - LICEU)
Etapa Județeană/a sectoarelor municipiului București

Probă scrisă
CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
20 aprilie 2024

Clasa a V-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

PARTEA I

40 de puncte

Se dă textul:

Mai era iarnă și cer pustiu. Neliniștită, Fetița privea silueta subțire a Liliacului și suspina: i se părea tot mai singur și mai neputincios în fața vântului și a frigului [...]. Când pieri cu totul lumina, se opri o clipă și se gândi că drumul acesta e altfel. Dar tot un drum era și porni mai departe. Întâi o învâluie căldura, apoi auzi cântecul apei. Și când întunericul se topi, se simți cercetată de doi ochi castanii. În față, într-un jilț de mușchi verde, stătea un urs de culoarea mierii. Îl privi speriată și cu bucurie. Mai mult cu bucurie.

- Cine ești?
- Ursul Galben.

Creștea o mireasmă. Se uită și văzu flori în iarba verde. Se mohorî. Ursul o cercetă. N-o întrebă cine era. Ghicea multe.

- Ce cauți?
- Fetița tresări și abia atunci, răspunzându-i, știu:
- Soarele.

Ursul Galben zâmbi. Se ridică, se apropie și o mângâie. Era bun. Fetița își îngropă capul în blana de aur și începu să plângă.

- Tânjește. Nu mai are nicio frunză. Nicio floare. Vântul îl izbește. Frigul îl usucă.

Atunci când era soare era altfel. Acum Liliacul e bolnav și singur.

- Ursul mormăi încet:
- Nu. O fetiță are lacrimi pentru el.

O ridică în brațe și jilțul se mișcă, deschizând o ușă. Pătrunseră într-un ținut cu cer întunecat din care creșteau copaci, unii mai vânjoși, alții mai subțiri, toți cu multe brațe și cu vârfurile într-un râu galben [...].

Se opriră pe malul lui. Ursul se așeză și ținând-o pe genunchi așteptă întrebarea.

- Acum e iarnă. Cerul e gol. Unde este Soarele?
- Aici. În inima pământului. Râul galben de acolo vine. Rădăcinile îi sorb apa fierbinte și vie și o duc în trunchiurile copacilor, acolo unde cresc mugurii în așteptarea primăverii. Când vine, se deschid și lasă florile afară să se bucure de Soarele urcat iar pe cer. Atunci e vremea răgazului meu și colind în voie pădurea ...

Doina Cernica, Ursul Galben

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, cu privire la textul dat. 20 de puncte

1. Notează, din textul dat, două cuvinte care aparțin câmpului lexical al naturii. **4 puncte**
2. Precizează câte un sinonim contextual al cuvintelor din text: *o mireasmă* și *se mohorî*. **4 puncte**
3. Scrie, în două enunțuri, care este starea Liliacului, așa cum reiese din textul de mai sus. **4 puncte**
4. Menționează o trăsătură a unui personaj din textul de mai sus. **4 puncte**
5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, semnificația secvenței: *Rădăcinile îi sorb apa fierbinte și vie și o duc în trunchiurile copacilor, acolo unde cresc mugurii în așteptarea primăverii*. **4 puncte**

B. Redactează o compunere narativă, de minimum 150 de cuvinte, în care să îți imaginezi un final al întâlnirii dintre Fetiță și Ursul Galben. 20 de puncte

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- formularea unui titlu potrivit; 2 puncte
- respectarea convențiilor textului narativ; 6 puncte
- utilizarea unei secvențe dialogate; 6 puncte
- prezentarea unor idei creative, adecvate cerinței. 6 puncte

PARTEA a II-a

40 de puncte

Se dă textul:

Dacă te uiți la cer și la ordinea din el, cerul îți este conducător al credinței, arată în el însuși pe Meșterul care l-a făurit. Dacă te uiți la frumusețea de pe pământ, [...] îți sporește credința în Dumnezeu. Dacă te uiți bine la piatră, vei vedea că ea îți face dovada celui care a făcut-o, chiar și funica, chiar și țânțarul, și chiar albină. Adeseori, în lucrurile cele mici se arată înțelepciunea Creatorului. Același este Cel ce a întins cerul și a revărsat imensitățile oceanului și Cel ce a făurit acul fin al albinei. Nimeni să nu-ți hrănească necredința. Să nu spui: la întâmplare s-a făcut lucrul acesta! De la sine s-a făcut cutare lucru! Nimic nu există fără orânduială, nici fără o hotărâre, nimic nu este în zadar! Nimic din cele ce sunt n-au venit la întâmplare!

Sfântul Vasile cel Mare, *Omilii la Hexaimeron*

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, utilizând informații din textul dat. 20 de puncte

1. Identifică patru elemente ale creației care vorbesc despre Creator. 4 puncte
2. Transcrie, din text, o secvență care surprinde o însușire a Creatorului. 4 puncte
3. Precizează două acțiuni ale Creatorului atunci când făurește lumea văzută. 4 puncte
4. Prezintă importanța *frumuseții* creației lui Dumnezeu. 4 puncte
5. Explică, în 30 – 50 de cuvinte, următoarea secvență: *Nimic din cele ce sunt n-au venit la întâmplare!* 4 puncte

B. Pornind de la secvența: *Dacă te uiți la cer și la ordinea din el, cerul îți este conducător al credinței, arată în el însuși pe Meșterul care l-a făurit*, redactează un text despre cunoașterea creației ca dar al iubirii lui Dumnezeu, valorificând experiența culturală și /sau religioasă.

20 de puncte

REDACTARE

10 puncte

Pentru redactarea întregii lucrări se acordă **10 puncte**, astfel:

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere; 2 puncte
- coerența exprimării (logica formulării enunțurilor, în răspunsurile referitoare la itemii semiobiectivi; logica înlănțuirii ideilor, în compuneri); 6 puncte
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată); 1 punct
- respectarea limitelor minime de cuvinte. 1 punct

Olimpiada interdisciplinară **CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ**
(Limba și Literatura Română și Religie - LICEU)
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București

Probă scrisă
CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
20 aprilie 2024

Clasa a VI-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

PARTEA I

40 de puncte

Se dă textul:

Tata s-a aplecat și-a luat primele boabe de zmeură. Cu găleata goală pe umeri, cu o cană legată la brâu, am început și eu, în fine, culesul. Rug se numea tulpina și m-am gândit deodată la rugi, scoate-mi cât mai multe fructe-n față, Doamne, că nu mai e mult și intru-n clasa a cincea și-mi trebuie de toate, de la trening la încălțăminte de sport, de la stilou, penar, la caiete și la învelitori pentru ele, că nu mai vreau să le țin în hârtie care-i netedă doar la-nceput, apoi se-ntunecă, de nu mai rămâne niciun pic de curat în urmă, iar asta nu-i bine deloc. Îmi trebuie și uniformă, că acum gata cu șorțurile de copil mic, trec la sarafan. Și nu vreau să port vreunul vechi al Savetei, cel mai tare urâsc să pun pe mine hainele altora. Nici pe-acelea aduse de tata de la șeful de gară, că dacă i-au crescut fetele de ce să nu le dea mai departe, cu tot mirosul lor de domn, cu toată dunga făcută cu grijă, nu-mi venea să le pun pe mine. Am să strâng zmeură cu toată îndemânarea, am să mă cațăr pe coasta cea mai abruptă, n-o să-mi pese de murea care-mi jupoaie gleznele, numai spini peste tot, o să sar peste bușteni până la un pâlț plin de roade [...] și-o să fiu grozav de atentă, să nu cumva să cad, că atunci mai faci munca o dată, numai că boabele-o să fie storcite de n-o să ți le mai ia nimeni la Centrul de colectare. Când cresc vreau să fiu cea mai grozavă culegătoare. [...]

Am să culeg zmeură și pentru carioci, că am văzut la Carmina, și-am să culeg și pentru cămașă mai bună, nu din cea sub care asuzi și-n loc de albastru-deschis e mai curând albicioasă, și-o să am tot ce-mi trebuie pe 15 septembrie când o să-mi sară inima de bucurie că-mi văd clasa, că se ivește și Tiberiu, că mă duc în clădire nouă, la etajul întâi de data asta, nu departe de bibliotecă. [...]

Când am început coborârea, pe la trei, că întoarcerea ne lua cel puțin două ceasuri, aveam umerii roșii de la atâta apăsare. Parcă aș fi purtat pe ei nu fructe, ci piatră.

- Nu credeam că te descurci, Arsenia, a zis tata când am ajuns din nou pe fundul văii, am trecut râul și ne-am îndreptat spre Centrul de colectare.

Coborâseră toți, că-n juma de ceas pleca mașina, cei mai mulți nu făcuseră mare lucru, pe coclaurii pe-unde umblaseră găsiseră orice, numai zmeură nu. [...]

Ioana Nicolaie, Tot înainte

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, cu privire la textul dat. 20 de puncte

1. Transcrie două figuri de stil diferite, precizând felul lor. **4 puncte**
2. Precizează câte un sinonim contextual al cuvintelor din text: *albastru-deschis* și *ceasuri*. **4 puncte**
3. Menționează motivul pentru care fetița culege zmeură. **4 puncte**
4. Enunță o trăsătură a personajului principal, precizând mijlocul de caracterizare, din următorul fragment: *Am să strâng zmeură cu toată îndemânarea, am să mă cațăr pe coasta cea mai abruptă, n-o să-mi pese de murea care-mi jupoaie gleznele, numai spini peste tot, o să sar peste bușteni până la un pâlț plin de roade.* **4 puncte**
5. Ilustrează, în 30 – 50 de cuvinte, modul în care se reflectă relația strânsă dintre personajul principal și familie. **4 puncte**

B. Realizează o compunere narativă, de minimum 150 de cuvinte, în care să-ți imaginezi că participi, alături de Arsenia, la cules de zmeură. Vei include o secvență descriptivă, de minimum 30 de cuvinte. 20 de puncte

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- formularea unui titlu potrivit; 2 puncte
- respectarea convențiilor textului narativ; 6 puncte
- includerea secvenței descriptive; 6 puncte
- prezentarea unor idei creative, adecvate cerinței. 6 puncte

PARTEA a II-a 40 de puncte

Nu este niciun fel de amărăciune, sau necaz, sau chin în care dragostea să nu liniștească și să nu îndulcească sufletul. Domnul binevoiește a-i numi și a-i socoti prieteni pe cei care împlinesc și păzesc cuvântul Lui; binevoiește a-i recunoaște drept mamă, surori și frați pe cei care fac voia Părintelui Ceresc. Având porunca de a-i iubi pe toți ca pe noi înșine, să ne rugăm să se acopere inima noastră cu frica de Dumnezeu, ca să împlinim cu adevărat această poruncă. Ce înseamnă a iubi?

Cuviosul Gheorghe Zăvorâtul din Zadonsk, *Sfaturile unui rugător pentru întreaga lume*

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, utilizând informații din textul dat. 20 de puncte

1. Transcrie o secvență care arată care sunt prietenii lui Dumnezeu. 4 puncte
2. Enumeră două efecte pozitive ale iubirii. 4 puncte
3. Precizează porunca iubirii, așa cum reiese din text. 4 puncte
4. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, o situație în care dragostea poate avea o influență benefică asupra sufletului, valorificând textul dat. 4 puncte
5. Comentează, în 50-70 de cuvinte, secvența: *să ne rugăm să se acopere inima noastră cu frica de Dumnezeu.* 4 puncte

B. Redactează un text, de minimum 150 de cuvinte, în care să răspunzi la întrebarea din finalul fragmentului dat, valorificând experiența culturală și /sau religioasă.

20 de puncte

REDACTARE 10 puncte

Pentru redactarea întregii lucrări se acordă **10 puncte**, astfel:

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere; 2 puncte
- coerența exprimării (logica formulării enunțurilor, în răspunsurile referitoare la itemii semiobiectivi; logica înlănțuirii ideilor, în compuneri); 6 puncte
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată); 1 punct
- respectarea limitelor minime de cuvinte. 1 punct

Olimpiada interdisciplinară **CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ**
(Limba și Literatura Română și Religie - LICEU)
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București

Probă scrisă
CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
20 aprilie 2024

Clasa a VII-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

PARTEA I

40 de puncte

Se dă textul:

*N-am mai trecut de mult prin sat și-mi spune
Un om ce de pe-acasă a venit
Cum c-a-nflorit la noi mălinul
Și c-ai albit, mămucă, ai albit.*

*Alt om mi-a spus c-ai stat la pat bolnavă.
Eu nu știu cum să cred atâtea vești,
Când din scrisori eu văd precum matale
Din zi în zi mereu întinerești.*

Nicolae Labiș, *Mama*

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, cu privire la textul dat. 20 de puncte

1. Transcrie două cuvinte care fac parte din câmpul lexical al *satului*. **4 puncte**
2. Notează o figură de stil, menționând felul acesteia. **4 puncte**
3. Precizează valoarea expresivă a utilizării verbelor la timpul perfect compus, în textul dat. **4 puncte**
4. Prezintă, în două enunțuri, un sentiment pe care îl transmite vocea lirică, susținându-ți afirmația cu exemple relevante. **4 puncte**
5. Explică, în 30 – 50 de cuvinte, semnificația secvenței: *Când din scrisori eu văd precum matale/Din zi în zi mereu întinerești*. **4 puncte**

B. Redactează un text narativ, de minimum 150 de cuvinte, în care să-ți imaginezi o întâmplare din care să reiasă faptul că legătura dintre mamă și copil poate apropia ființa umană de divinitate. **20 de puncte**

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- formularea unui titlu potrivit; **2 puncte**
- respectarea convențiilor textului narativ; **4 puncte**
- valorificarea experienței personale și culturale/religioase; **6 puncte**
- prezentarea unor idei creative, adecvate cerinței. **8 puncte**

PARTEA a II-a

40 de puncte

Se dă textul:

Omul este un inel de legătură între lumea materială și cea spirituală [...]. Ființa umană a fost creată spre comuniune, spre părtășie reciprocă și de aceea ea nu se realizează deplin decât în relațiile cu o altă persoană. Dacă necazurile sau durerile sunt trăite adesea în izolare, în solitudine, bucuriile, pentru a-și descoperi cât mai mult din valențele lor, trebuie trăite în comuniune.

Dacă omul preferă să se izoleze în durerile sale și să le trăiască personal, în reușitele și împlinirile sale simte nevoia să le împărtășească și altora, pentru a le înfrumuseța universul existenței lor și a le îmbogăți viața [...].

Nevoia de prieteni este derivată la Sfântul Ioan Gură de Aur din realitatea în baza căreia omul nu se simte niciodată împlinit deplin prin sine însuși, ci doar în relație cu Dumnezeu și cu semenii.

Subliniind caracterul acesta dialogic și comunional al sufletului uman, Sfântul Ioan Gură de Aur arată că Dumnezeu ne-a creat „astfel încât să avem trebuință unii de alții”.

Din acest motiv, o prietenie este ca o floare frumos pastelată și bine mirositoare. „Și în ce fel crinii și trandafirii dau mirosul cel frumos în tot locul cu floarea, consideră Sfântul Părinte, așa și prietenii, măcar în orice loc ar merge, dăruiesc darul dragostei”. Mai bine este să umble omul în întuneric, decât să nu aibă prieteni. Mai bine să ne ardă fierbințeala frigului trupurile, decât să se despartă prietenii.

Pr. Ioan C. Teșu, *Familia contemporană – între ideal și criză*

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, utilizând informații din textul dat. **20 de puncte**

1. Precizează scopul creării omului, justificând modul de realizare a acestuia, cu o secvență din text. **4 puncte**
2. Menționează opoziția dintre durere și bucurie. **4 puncte**
3. Prezintă nevoia de prieteni și de Dumnezeu, ca expresie a împlinirii personale. **4 puncte**
4. Formulează o învățătură morală desprinsă din textul dat. **4 puncte**
5. Explică, în 30-50 de cuvinte, sensul secvenței: *Omul este un inel de legătură între lumea materială și cea spirituală.* **4 puncte**

B. Pornind de la afirmația *Dumnezeu ne-a creat „astfel încât să avem trebuință unii de alții”*, redactează un text, de minimum 150 de cuvinte, despre nevoia de comuniune, valorificând experiența culturală și /sau religioasă.

20 de puncte

REDACTARE

10 puncte

Pentru redactarea întregii lucrări se acordă **10 puncte**, astfel:

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere; **2 puncte**
- coerența exprimării (logica formulării enunțurilor, în răspunsurile referitoare la itemii semiobiectivi; logica înlănțuirii ideilor, în compuneri); **6 puncte**
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată); **1 punct**
- respectarea limitelor minime de cuvinte. **1 punct**

Olimpiada interdisciplinară CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
(Limba și Literatura Română și Religie - LICEU)
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București

Probă scrisă
CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
20 aprilie 2024

Clasa a VIII-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

PARTEA I

40 de puncte

Se dă textul:

*Înțelepciune este să respiri
Ușor, și după lacrimi să zâmbești,
Petalele ce cad din trandafiri
Și nu s-aud când mor, să le iubești.*

*Privește pomii drepti din bățatură -
Ei cată totdeauna către cer,
Și-n ruga lor cea verde parcă cer
Mai multă ploaie, mai puțină ură.*

*Nu te gândi la mâine, nici la ieri.
Poate 'nainte spicelor să cazii,
Stăpâni când nu suntem decât pe azi,
Nu te gândi la mâine, nici la ieri.*

Magda Isanos, *Înțelepciune*

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, cu privire la textul dat. 20 de puncte

1. Alcătuieste un enunț cu omonimul cuvântului *drepti*. 4 puncte
2. Transcrie o figură de stil, explicând semnificația acesteia. 4 puncte
3. Precizează valoarea expresivă a utilizării verbelor la persoana a II-a. 4 puncte
4. Prezintă, în două-trei enunțuri, o relație de opoziție identificată în text care să exprime atitudinea instanței lirice față de viață. 4 puncte
5. Explică, în 30 – 50 de cuvinte, semnificația secvenței: *Petalele ce cad din trandafiri/ Și nu s-aud când mor, să le iubești*. 4 puncte

B. Scrie un text de minimum 150 de cuvinte, valorificând mesajul poeziei *Înțelepciune* de Magda Isanos. 20 de puncte

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea unei semnificații a textului prin referire la temă; 4 puncte
- prezentarea a două elemente componente ale descrierii literare; 6 puncte
- interpretarea a două figuri de stil diferite, relevante pentru mesajul textului; 6 puncte
- menționarea unui sentiment/ a unei emoții exprimat(ă) în textul poetic, justificându-ți alegerea. 4 puncte

PARTEA a II-a

40 de puncte

Se dă textul:

Iubirea către fratele cultivă iubirea către Dumnezeu. Suntem fericiți atunci când îi iubim în taină pe toți oamenii. Vom simți atunci că toți ne iubesc. Nimeni nu poate ajunge la Dumnezeu dacă nu trece prin oameni. Căci cel ce nu-l iubește pe fratele său, pe care l-a văzut, pe Dumnezeu, pe Care nu l-a văzut, cum poate să-L iubească? (I Ioan 4, 20). Să iubim, să ne jertfim pentru toți dezinteresat, fără să căutăm răsplată. Atunci se pune omul în rândul ală. O iubire care cere răsplată este interesată. Nu este curată, adevărată, sinceră. Să-i iubiți și să-i compătimiți pe toți.

***, *Ne vorbește Părintele Porfirie*

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, utilizând informații din textul dat. 20 de puncte

1. Transcrie o secvență care surprinde relația omului cu Dumnezeu. **4 puncte**
2. Precizează calea prin care se poate ajunge la iubirea față de Dumnezeu. **4 puncte**
3. Numește două calități ale iubirii adevărate. **4 puncte**
4. Ilustrează, cu exemple din text, care sunt datoriile omului față de aproapele său. **4 puncte**
5. Comentează, în 50-70 de cuvinte, secvența: *Suntem fericiți atunci când îi iubim în taină pe toți oamenii. Vom simți atunci că toți ne iubesc.* **4 puncte**

B. Pornind de la enunțul: *Nimeni nu poate ajunge la Dumnezeu dacă nu trece prin oameni, realizează un text, de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi că iubirea față de cei din jur este o condiție a iubirii față de Dumnezeu, valorificând experiența culturală și /sau religioasă.*

20 de puncte

REDACTARE

10 puncte

Pentru redactarea întregii lucrări se acordă **10 puncte**, astfel:

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere; **2 puncte**
- coerența exprimării (logica formulării enunțurilor, în răspunsurile referitoare la itemii semiobiectivi; logica înlănțuirii ideilor, în compuneri); **6 puncte**
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată); **1 punct**
- respectarea limitelor minime de cuvinte. **1 punct**